

педагога це необхідно враховувати при виборі типу дихання.

До голосу педагога висуваються особливі вимоги. Він має характеризуватися: силою голосу (напруженість, інтенсивність); злетністю (здатність виділятися на фоні інших звуків, зберігати звучність у великому приміщенні); багатством тембрального забарвлення; широким діапазоном; гнучкістю (здатність легко й швидко змінюватися за висотою, силою, тривалістю звучання й тембром). [3, с. 230]

Діяльність сучасного вчителя – фахівця – філолога, історика, ботаніка, фізика, вчителя початкових класів передбачає наявність артистизму, умінь режисера словесної діяльності, митця, керівника художньо-творчого самодіяльного колективу тощо. При цьому важливо, щоб він володів усім літературним мовленням – виразним, логічно-чітким, емоційно-образним, хорошою дикцією, гнучким, рухливим голосом широкого діапазону. В основі своєї процес роботи над словом однаковий: чи то йдеться про уміння читати з естради різножанрові твори (вірші, байки), чи то про створення читацького варіанту на уроці, чи то про донесення у звуковому відображенні авторського тексту під час організації виховної діяльності дітей.

Професійне володіння технікою мови, тренування голосу, суворе додержання гігієни голосового апарату сприяють повноцінному професійному довголіттю педагога.

Література

1. Антонюк А. Бережіть свій голос – знаряддя праці. // Освіта. – 2004. – № 48. – С. 15.
2. Гриньова В.М. Педагогічна культура майбутнього вчителя: Навчальний посібник для студентів, викладачів та вчителів. – Харків, 1996. – 104 с.
3. Педагогічна майстерність: Підручник / І.А. Зязюн, Л.В. Крамущенко, І.Ф. Кривонос та ін; За ред. І.А. Зязюна. – 2-е вид., допов. і переробл. – К.: Вища школа, 2004. – С. 112-233.
4. Словник термінології з педагогічної майстерності – Полтава, 1995. – 63 с.
5. Ушакова Е. Как обрести и уберечь свой голос // Директор школы. – 2002. – № 1. – С. 103-106.

ЕТИЧНІ МЕЖІ БІОМЕДИЧНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУВАННЯ

Димар Н.М.

Інститут біоетики імені Ярослава Базилевича

Наука є одним з основних надбань усього людства. Особливо у розвинутих країнах наука і новітні технології стали чи не найважливішим та невід'ємним елементом функціонування сучасного суспільства. Загально-визнано, що інвестиції в науку життєво необхідні перш за все тому, що вони відкривають найбільш правильний та короткий шлях до того, щоб

звести нанівець бідність, ліквідувати або суттєво скоротити хвороби, – досягненню віковичних прагнень людства [1]. Тому медична й хірургічна техніка здобули великого престижу, так що у деяких випадках здається непристойним сумніватися у законності медичного втручання. Звідси появляється ризик маніпуляції хворою людиною, на якій проводяться експерименти щодо певних процедур, або перевірки визначених ліків.

Експериментальна наука в міру властивого їй інтересу до епістемології не може відмовитися від експериментування: межею між емпіричними і неемпіричними науками є саме експериментування. До того ж із розвитком і прогресом техніки можливості експериментування надзвичайно зросли.

Медичне випробування може мати дві мети: терапевтичну, або направлену на медичні досліди [2]. Перший випадок створює незначні етичні проблеми, хоча й треба враховувати ризик.

Ще до початку терапевтичного експериментування з новим лікарським препаратом, призначеним хворим людям, які проходили курс лікування, слід переконатись, що переривання звичайної терапії не завдасть шкоди їх здоров'ю чи життю, а також, що досліджуваний препарат є не менш ефективний, ніж вже відомий засіб. Обов'язково повинна бути згода пацієнтів, навіть якщо ця згода буде обмежена простою констатацією факту експериментування та методики, яка буде використовуватись. Якщо ж це є неможливим, то всі ці методики є етично неприйнятими за жодних умов, і лише можуть зашкодити довір'ю і репутації лікарень та корпорацій лікарів [2, 3].

Випробування з метою пошуку є набагато делікатнішою сферою, тому що можна вдатися до справжньої маніпуляції людиною, практикуючи на ній, як на знарядді, експерименти, які можуть бути травматичними. Такий тип пошуків називається клінічним, оскільки він спрямований на науковий і медичний прогрес. Він суперечить привілею людської особи, яка є недоторканим суб'єктом, яким не можна маніпулювати [2]. Згоди пацієнта або родини не достатньо, тому що ні хворий, ні родина не можуть розпоряджатись його тілом.

Отже, при проведенні медичного експериментування повинні виконуватись такі біоетичні вимоги: інформований вільний вибір; узгодженість з природним функціонуванням органів і тканин; наявність доклінічної стадії експериментування, яка включає теоретичну підготовку, лабораторні дослідження та експерименти на тваринах; досліджуваний препарат повинен бути не менш ефективним, ніж вже відомий засіб; експеримент має бути перерваним, що передбачає відмову пацієнта від своєї попередньої згоди на дослід у випадку непередбачуваного зростання ризику небезпеки для його здоров'я; експеримент має проводитись компетентними спеціалістами під контролем відповідної клініки та етичних комісій [1, 3].

В усіх випадках, навіть у найбільш сприятливих, треба завжди врахувати можливий ризик, порівнюючи його з передбачуваними вигодами. Якщо такі маніпуляції можуть тяжко зашкодити здоров'ю або фізичній цілості, ніщо не може їх оправдати.

Література

1. Антологія біоетики / За ред. Ю.О. Кундієва. – Львів: Бак, 2003. – С. 121-395.
2. Стречча Э., Тамбоне В. Биоэтика // Библейско-богословский институт святого Апостола Андрея. – М., 2002. – 413 с.
3. Терешкевич Г.Т. Розвиток біоетики в Україні (державно-управлінський аспект): Автореф. дис...к. н. з держ. управл. 25.00.02 / Львівський регіональний інститут державного управління національної Академії державного управління при Президентові України. – Львів, 2004. – 20 с.

ЭВТАНАЗИЯ КАК СОВРЕМЕННАЯ ПРОБЛЕМА ПСИХОЛОГО-МЕДИЦИНСКОЙ ЭТИКИ

Дугнистая Ирина

Николаевский государственный университет им. В.А.Сухомлинского

Термин эвтаназия происходит от двух греческих корней – "eu" (хорошо) и "thanatos" (смерть). Таким образом, эвтаназия – это "хорошая смерть". На этом точность определений заканчивается и начинается неразбериха. Противоречие заложено в самом термине, соединившем несовместимые понятия. В законодательствах различных стран эвтаназии дается разная расшифровка. Так, например, в Голландии эвтаназией "называется всякое действие, направленное на то, чтобы положить конец жизни той или иной личности, идя навстречу ее собственному желанию, и выполненное незаинтересованным лицом" [1]. А активисты организации НОРЕ (надежда – англ.) – Healthcare Opposed to Euthanasia (Борцы за здоровье против эвтаназии) вообще считают, что эвтаназия – это "преднамеренное убийство или потеря человека, чью жизнь считают недостойной продолжения" [1]. Из-за этой путаницы и разгораются жаркие относительно того – разрешать эвтаназию или нет. Обе точки зрения имеют своих ярких сторонников и примирение между сторонами, как и достижение разумного компромисса, видится маловероятным.

Что делать? Можно ли позволить человеку умереть? Можно ли позволить человеку решить хочет ли он умереть? Можно ли позволить родственникам решить хотят ли они, чтобы человек умер, потому что иногда он может быть без сознания и не в состоянии решить. Правильно ли помогать кому-либо умереть? Умереть? Это значит убить человека! Вся наука существует для того, чтобы поддерживать его живым. Но ведь это глупо! Жизнь сама по себе не имеет никакой ценности, если в ней нет радости, если в ней нет танца, если в ней нет хоть немного творчества, если в ней нет любви – жизнь сама по себе бессмысленна. Приходит момент, когда все прожито, приходит момент, когда умереть – естественно, когда умереть – прекрасно. Для меня естественная смерть имеет более глубокое значение, нужно прожить естественную жизнь, чтобы достичь